

Завдання I етапу
Всеукраїнської учнівської олімпіади з екології у 2022/2023 н.р.
Теоретичний тур – 10-11 класи

Частина 1. Завдання 1-10 мають по 4 варіанта відповідей, з яких правильна відповідь тільки одна (2 бали за кожну правильну відповідь)

1. Біологічні системи, функціонування яких вивчає екологія:
 - а) клітина, організм, популяція;
 - б) популяція, біоценоз, біогеоценоз;
 - в) клітина, організм, екосистема;
 - г) тканина, організм, біоценоз.

2. Зміни у популяціях, спричинені елементарними факторами еволюції – це:
 - а) мікроеволюція;
 - б) макроеволюція;
 - в) ізоляція;
 - г) дисперсія.

3. Зниження продуктивності організмів і призупинення життєвих процесів –це:
 - а) деградація;
 - б) анабіоз;
 - в) інвазія;
 - г) конкуренція.

4. Процес підготовки рослин до перенесення ними морозів полягає у:
 - а) накопиченні води;
 - б) накопиченні цукрів;
 - в) синтезі жирів;
 - г) денатурації білків.

5. Немає виражених органів у:
 - а) мохів;
 - б) покритонасінних;
 - в) водоростей;
 - г) голонасінних.

6. Чисто білкова форма життя:
 - а) пріони;
 - б) віріони;
 - в) віроїди;
 - г) віруси.

7. Які представники груп організмів можуть виконувати функції продуцентів водних екосистем:
 - а) водорості;
 - б) молюски;
 - в) гриби;
 - г) риби.

8. Що є основним джерелом енергії у біосфері:

- а) енергія нафти, вугілля, природного газу;
- б) ядерна енергія АЕС;
- в) енергія Сонця;
- г) енергія ядра Землі.

9. Приклад міксотрофного організму:

- а) венерина мухоловка;
- б) трутовик сірчано-жовтий;
- в) безщитник жіночий;
- г) кишкова паличка.

10. Внесення в навколишнє середовище або виникнення в ньому нових, зазвичай не характерних фізичних чинників, хімічних і біологічних речовин, які шкодять природним екосистемам та людині – це:

- а) меліорація;
- б) біодеградація;
- в) ремедіація;
- г) забруднення.

Частина 2. Завдання 11-13 на встановлення відповідності (по 1 балу за КОЖНУ відповідність)

11. Розмістіть послідовно складові ланцюга живлення пасовищного типу:

1. жаба прудка	А. продуцент
2. вуж звичайний	Б. консумент I порядку
3. коник зелений	В. консумент II порядку
4. конюшина червона	Г. консумент III порядку
5. лелека білий.	Д. консумент IV порядку

12. Встановіть відповідність між критеріями виду та їх характеристиками:

1. морфологічний	А. описує особливості каріотипу організмів певного виду
2. генетичний	Б. описує особини за зовнішньою та внутрішньою будовою
3. географічний	В. описує ареал виду
4. екологічний	Г. описує особливості процесів життєдіяльності організмів певного виду
	Д. характеризує положення популяцій виду в угрупованні та екосистемі в цілому

13. Установіть відповідність між типом живлення та відповідними представниками:

1. сапротрофи
2. хемотрофи
3. фототрофи
4. паразити

- А. аскарида
- Б. пеніцил
- В. горобець
- Г. сосна звичайна
- Д. залізобактерії

14. Встановіть відповідність між назвами форм ізоляції та причинами, у результаті яких вона виникає

1. географічна ізоляція
2. біологічна ізоляція
3. часова ізоляція
4. етологічна ізоляція

- А. виникає у результаті розбіжності в структурі органів розмноження
- Б. залежить від особливостей поведінки
- В. пов'язана з розмноженням особин одного виду в різні терміни
- Г. є наслідком певних розбіжностей організмів у межах одного виду, що будь-яким чином запобігають вільному схрещуванню
- Д. виникає в результаті розділення ареалу фізичними бар'єрами (водними перешкодами, горами тощо)

Відкриті питання

Частина 3. Завдання передбачає відкриту аргументовану і повну відповідь.(13 балів)

Завдання

Наразі проблема збереження біорізноманіття стоїть дуже гостро. Головні загрози біорізноманіттю пов'язані із знищенням природних середовищ існування тварин і місць зростання рослин, їх фрагментацією та деградацією, глобальними змінами клімату, екологічно-незбалансованою експлуатацією видів людиною, поширенням чужорідних видів, розповсюдженням хвороб тощо.

Дайте відповідь на наступні питання:

- 1) Розкрийте суть поняття біорізноманіття(5 балів);
- 2) Який документ (міжнародного значення) стосується проблеми збереження біорізноманіття(3 бали);
- 3) Доведіть необхідність збереження біорізноманіття(5 балів).